

VEČERNIK

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 25

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POSTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, torek 31. januarja 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejemanj vnaprej ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
din 1.—

Govor Adolfa Hitlerja

Njegova izvajanja niso potrdila napovedi o senzacijah — Nemški vodja je govoril bolj umirjeno kakor sicer, vendar je prvič javno izrekel zahtevo po vrnitvi nemških kolonij in podal obvezno izjavo o obrambi Italije s strani Nemčije v primeru napada

BERLIN, 31. januarja. Sinoči ob 20. uri se je sešel v Krollovi operi v Berlinu nemški državni zbor. Sejo je vodil maršal Göring. Po formalnostih začetka je bil na predlog notranjega ministra dr. Fricka podaljšani pooblastilni zakon vladi do konca funkcijske dobe državnega zbora, t. j. do 10. maja 1943. Takoj nato je prišel vodja in državni kancelar Hitler svoj napeto pričakovani govor, v katerem je orisal najprej lanske dogodke, nato se pa dotaknil raznih odprtih mednarodno-političnih vprašanj. Hitler je sicer spregovoril tudi o kolonijah in zagotovil Italiji podporo Nemčije v vseh primerih, pričakovanih senzacij pa s svojim govorom vsaj z direktnimi izjavami ni povzročil. Njegov govor je bil prav v najvažnejših točkah zelo previden.

ORIS DOSEŽENIH USPEHOV

Vodja in kancelar Adolf Hitler je orisal najprej razvoj stranke in režima od 30. januarja l. 1933, ter se dalj časa zadržal pri lanskim zgodovinskih dogodkih, priključitvi Avstrije in Sudetov. Naglasil je, da je Nemčija izvedla obe priključitvi na podlagi istih načel, kot jih je ob koncu svetovne vojne razglasil ameriški prezident Wilson, ki pa tedaj za nemški narod niso bila uveljavljena. S tem je Nemčija rešila vprašanje samoodločbe 10 milijonov Nemcev. Glede ČSR je dejal, da je bilviš prezident dr. Beneš edini krivec za vse, kar se je zgodilo. Govorec o Monakovem je ponovno naglasil, da je Nemčija izvedla samo samoodločbo Nemcev na področju, ki je bilo nemško, zato ni mogla dovoliti nobenega vmešavanja tretjih. Zahrvali se je za pomoč Mussoliniju, pa tudi uveljavitvi Chamberlaina in Daladierja. Uspehe se je pa zahrvali za sodelovanje tudi Göring in von Ribbentropu. Leto 1938 je zato pomenilo zmago velike ideje. V 8 mesecih je bil izvršen največji prekrat v Evropi. Vse to pa je bilo mogoče samo zaradi popolne sloge vsega nemškega naroda, v starih in novih mejah. Nemški narod je pokazal silajno disciplino, ki ni potrebna samo vojski, ampak vsej narodni skupnosti in vsakemu posamezniku. Priznal pa je, da žive tudi v nemškem narodu ljudje, ki niso sposobni za konstruktivno delo, čeprav so natlačeni s šolskim in raznoterim znanjem.

GOSPODARSTVO IN KOLONIJE

Dalje je govoril Hitler o nemškem gospodarstvem položaju, ki je sicer res težaven, toda nacionalni socializem se ni nikoli vdajal iluzijam, da mu bo zunanji svet pomagal. Nemčija se sama bojuje proti raznim gospodarskim težkostem, jih premaguje in jih bo tudi popolnoma premagala. Zato razni demokratični preroki ne bodo nikoli doživeli uresnitve svojih večnih napovedi raznih nemških gospodarskih, finančnih kriz in polomov. Nemčija živi brez slehernega zunanje gospodarske pomoči, brez zaloga bogastva in brez kolonij. Zato se je ostro obrnil proti vsem, ki hočejo kritizirati nemški režim in se vmešavati v nemške notranje zadeve. Kakor se Nemčija ne vlika v notranje režimske zadeve drugih narodov, tako ne dovoljuje, da bi se kdo vlika v njene. Ako komu nemški gospodarski režim škoduje, naj se pač brani, kakor ve in zna. Vsak narod ima pravico, da si ureja svoje življenje po svojih postavah. Z odvzemom kolonij so vselej Nemčijo prisilile v avarkijo. Nemško trgovino so izsilile iz svetovne trgovine in obremenile Nemčijo še z reparacijami. Z odvzemanjem kolonij Nemčijo so napravili zmagovalci v svetovni vojni moralni zločin. Politično norost in gospodarsko kratkovidnost, Nemčija mora svojemu ljudstvu prekrbeti dela, ker vse drugo je brez po-

mena. Treba je ali razširiti življenjski prostor, ali pa poskrbeti za zadosten izvoz. To sta edini dve rešitvi in zato bo naletel na strničen odpor vsega nemškega naroda, kdor bo hotel zavirati nemški življenjski boj. Nemčija mora dobiti kolonije in zanje se bo borila z mirom ali s silo.

ZIDJE IN CERKEV

V nadaljnjih izjavah se je dotaknil židovskega vprašanja in dejal, da ni mogel nikoli noben zunanji pritisk spremeniti nemškega stališa do Židov. V državah, ki zagovarjajo Žide in se jim tako zelo smilijo, živi komaj po 10 ljudi na kvadratnem kilometru, v Nemčiji pa znaša gostota naseljenosti nad 100. Toda medtem ko ti hinavci tako sočustvujejo z Židi, jih sami v svoje države le počelo sprejemati. Kakor bodi Francija francoska itd., tako bodi tudi Nemčija nemška. Židje naj si poiščejo možnost za svoj obstanek kjerkoli izven Evrope, kajti nehati se mora položaj, v katerem izgleda, kakor da bi bil ljub Bog natovoril nalašč vsakemu narodu nekaj odstotkov Židov. Takoj nato se je govornik dotaknil tudi vprašanja verstev in naglasil, da nacionalno-socialistični režim nikoli ni nastopil nikjer proti veri. Nihče v Nemčiji se ni bil preganjan zaradi svoje vere in država stalno podpira cerkve ter jim je samo lani dala pol milijarde mark. Ne dovoli pa in nikoli ne bo dovolila obstanka politizirajoče duhovščine. Duhovščina mora ostati v cerkvi, kjer je njeno edino mesto. Zato je tista agitacija proti Nemčiji tudi s te strani samo politično preračunana laž.

NEMČIJA ZA ITALIJO

Ob koncu je Hitler orisal odnošaje Nemčije do posameznih držav. Najprej je govoril o stari zvezi z Italijo, stari že

2000 let, o skupni italijansko-nemški zaščiti za odstranitev komunistične nevarnosti iz Evrope, o nemškem podpiranju Italije v abesinski vojni in o italijanski pomoči Nemčiji pri lanskim usodnih dogodkih. Zato bo to prijateljstvo ostalo dalje neomajno. Nemčija bo vedno z vso svojo silo na strani Italije, ako bi tudi kdo začel proti njej vojno. Hitler je naglasil, da se zaveda daleč segajočega pomena te izjave in je Nemčija pripravljena, da jo izpolni do zadnjega. To ne pomeni, da želi Nemčija vojno, ampak pomeni samo to, da zahteva spoštovanje vseh narodov. V priznavanju teh pravic je Nemčija pripravljena nastopati skupno z Italijo. Zato mora vnaprej opozoriti vse, da se Nemčija in Italija ne bosta vklonili pred nobenimi izsiljevalnimi grožnjami. Nato je govoril Hitler o zvezi z Japonsko in protiboljševskem paktu, ki bo združil v skupno fronto tudi še druge narode.

ODNOŠAJI DO DRUGIH DRŽAV

Nasproti Angliji in Franciji nima Nemčija nobenih teritorialnih zahtev, razen v kolonijah. V kolikor vlada vendarle napetost, je le nasledek časnike in radijske kampanje. V Ameriki pa napovedujejo celo protifašistične filme. Ako se to uresniči, bo Nemčija izdelovala protizidovske filme. Tisti, ki najbolje kalemir, so Židje, Hitler pa veruje v dolgotrajen mir. Nemčija noče Angliji in njenemu imperiju ničesar in prav tako ne Franciji. S Poljsko živi Nemčija v harmoniji, z Madžarsko je v prijateljstvu in medsebojnem spoštovanju. Spoštovanje, ki ga je nekoč gojil nemški vojak do Jugoslovije, se je sedaj še bolj poglobilo in razvilo v prijateljstvo. Prav tako so se poglobili tudi gospodarski odnošaji Nemčije z Jugoslavijo. In dalje z Bolgarijo, Grčijo, Rumunijo in Turčijo. Nemčija je srečna, da vzdržuje prijateljske zveze tudi na zahodu s Švico, Dansko, Nizozemsko, Belgijo, Švedsko, Norveško in britanskimi državami. Odnošaji z USA so oslabilni zaradi lažne kampanje, da Nemčija ozraža ameriško neodvisnost in svobodo. Toda Nemčija želi prijateljstvo z vsemi, torej tudi z USA. Nemčija se nikoli ne bo mešala v zadeve Amerike, zato naj se tudi Amerika ne meša v nemške. Govor je zaključil s pozivom na še večjo strničenost nemškega naroda.

Seja angleške zbornice

VSA ANGLIJA SE JE ZANIMALA ZA HITLERJEV GOVOR, NA KATEREGA BO NAJBRŽE ŽE DANES OD GOVORIL CHAMBERLAIN.

LONDON, 31. januarja. V Angliji je najmanj polovica abonentov poslušala pri svojih sprejemnih aparatih Hitlerjev govor. Vlada je odredila na razna mesta izven Londona več najboljših stenografov, da govor stenografirali in ga takoj prevedli v celoti. Prevod so takoj, čim je bil dovršen in po primerjavi kontroliran, izročili Chamberlainu in Halifaxu. Chamberlain je posebno pazljivo prešlušal Hitlerjeve besede in se pričakuje, da bo še danes odgovoril na posamezna izvajanja v poslanski zbornici. Danes se namreč snide angleška spodnja zbornica k rednemu zasedanju, ki bo trajalo dva meseca. Na programu so zelo važna vprašanja notranje in zunanje politike. Glede zunanje politike zanima vso angleško javnost predvsem vprašanje, ali se bo evropski položaj še

dalje poostrial ali ne. Od tega razvoja v prihodnjih dneh bo odvisno, ali bo Evropa ohranila mir ali bo pahnjena v vojno.

Rumunija se mora nasloniti na os Rim — Berlin

MILAN, 31. januarja. »Corriere della Sera« piše o položaju Rumunije v zvezi z novo grupacijo sil v Podonavju in pravi, da je sedaj naloga Bukarešte, da se spozna z Madžarsko, a podredi tudi sicer politiki osi Rim-Berlin. O teh vprašanjih je razpravljal tudi zunanji minister grof Ciano na zadnjih obiskih, a razpravljal bo tudi s poljskim zunanjim ministrom polkovnikom Beckom ob priliki obiska v Varšavi.

Zapiski

Benito Mussolini

Italijanski min. preds. je bil rojen 29. julija l. 1883. v Predappiu. Studiral je na univerzi v Lausanni ter se posvetil novinarstvu. Bil je s Cesarom Battistijem sourednik časnika »Il Popolo di Trento«, ter l. 1911. ravnatelj socialist. glasila »Razredna borba«, lista »Avanti« ter ustanovitelj dnevnika »Il Popolo d'Italia«. Udeležil se je vojne, l. 1921. pa je bil izvoljen za poslanca. Od pohoda na Rim je postal predsednik vlade ter zavzemal razen tega še najrazličnejše resore v svojih vladah. Napisal je tudi veliko knjig in celo neko dramsko delo. Jutri bo v Rimu ob 16. obletnici ustanovitve fašistične milice korakalo pred njim 20.000 miličnikov, in ob tej priliki bo baje spregovoril tudi o mednarodni politiki.

Chamberlain v Ameriko?

Londonski »Star« piše, da merodajni angleški krogi resno razmišljajo o vprašanju Chamberlainovega potovanja v Združene države Sev. Amerike, kjer bi se sestel z Rooseveltom. To potovanje so predlagali Chamberlainu njegovi vplivni prijatelji. Ne ve se pa še, če bo šel, kajti kralj in kraljica bosta verjetno — spriču svojnega poletnega bivanja v Washingtonu — pozvala predsednika Roosevelta in njegovo soprogo v London. Če bosta Roosevelt in njegova žena v Evropi, bosta obiskala tudi Pariz. O tem vprašanju bodo govorili Angleži s predsednikom Lebrunom in njegovo soprogo o priliki njunega obiska marca meseca v Londonu.

Letalska zveza Rim-Barcelona

Te dni je odletel iz Rima prvi hidroavion letalske družbe »Ala Littoria« v Barcelono, da bi s tem odprl redno dnevno letalsko zvezo med glavnim mestom fašistične Italije in novim glavnim mestom Francove Spanije. Tudi pomorske družbe bodo uvedle redni promet med Italijo in Barcelono, brž ko bo dala španska nacionalistična vlada za to dovoljenje.

Brazilska naročila v Nemčiji

Brazilska vlada je naročila v Nemčiji štiri velike tovorne parnike v vrednosti 14 milijonov nemških mark. Nemčija bo te parnike zgradila za brazilsko družbo »Lloyd Brasileiro« v Emdenu. Plačala pa jih bo s kavo.

„Izredni letnik“ v Angliji obnoven

Havas poroča iz Londona, da namerala britanska admiraliteta zopet uvesti »izjemni letnik« mornariške rezerve, ki je bil ukinitven po svetovni vojni. V njem bi bili stari mornarji in mornariški strelci, pripravljeni trenutno nastopiti v primeri potrebe še pred objavo mobilizacije mornariške rezerve.

„Električna policistka“ v Palestini

Pred dnevi je britanska policija preiskala mohamedansko vas Jimzu blizu Jafje. Pri pregledu se je policija poslužila ameriške priprave, ki se imenuje »električna policistka« in ki izdaja, kje so skriti kovinski predmeti. Policija je aretirala 12 oseb, pri katerih je na ta način našla orožja.

Maribor, 31. januarja.

Velika debata o zunanji politiki je trajala v francoski poslanski zbornici deset dni. Bila je prva po Monakovem in zato je značilno, da je Monakovo našlo v tej debati malo priznanja. Posledice, velikanske posledice Monakovskega so se v tej debati jasno pokazale: Francija je danes ogrožena. Zunanje-politični dogodki so postali za Francijo odločilne in usodne važnosti.

V takem položaju so se zabrisale razlike med strankami; v debati sta nastopili pravzaprav samo dve stranki, pokazalo se je samo dveje naziranj. Imenovali bi jih lahko monakovsko in protimonakovsko; za monakovsko smer se je izjavila večina desnice in centra, za protimonakovsko večina leve, pa tudi del centra, nekaj katolikov in integralnih nacionalistov.

Seveda monakovska smer ni postavljala monakovskega sporazuma za vzgled. Samo v načelu se sklada z monakovskim; smatra, da se je treba na vsak način pogoditi z osjo Rim - Berlin pod enim samim pogojem — da ostaneta francoski imperij in svoboda morskimi poti, ki vežejo imperij, nedotaknjena in nedotakljiva. To se pa tudi pravi, da bi pustila Francija osi Rim - Berlin povsem proste roke v vzhodni in jugovzhodni Evropi. To naj bi bila imperialna smer francoske zunanje politike, ki jo je v debati zagovarjal predvsem bivši zunanji minister in ministrski predsednik P. E. Flaudin. Smatra, da je za Francijo edino potrebno angleško zavezništvo; zavezništva v jugovzhodni in v vzhodni Evropi pa je proglasil kot škodljiva Franciji.

Nasprotno naziranje temelji na misli, da je mogoče mir rešiti samo z odločnostjo. Francoska usoda zavisi od usode v Evropi in zato so Franciji zavezništva na kontinentu nujno potrebna. Imperija ni mogoče ohraniti brez močnega položaja Francije v Evropi; usoda kolonij se danes odloča v Evropi. To »kontinentalno« zamisel francoske zunanje politike sta razvila predvsem integralni nacionalist de Kerillis in komunist Perle. Oba sta zahtevala ojačenje francoske akcije v jugovzhodni Evropi.

Ti dve naziranj, imperialno in kontinentalno ali morda bolj točno monakovsko in protimonakovsko sta bili v nasprotju tudi ob najboljšem prečemu problemu — Španiji. Imperialisti so pač priznali, da je Francova zmaga plod tujih intervencij. Toda tuje intervencije po njihovem mnenju ne ogrožajo Francove samostojnosti in torej ne predstavljajo za Francijo nevarnosti. In seveda so zahtevali imenovanje francoskega veleposlanika pri Francu.

Kontinentalci so nasprotno mnenja, da predstavlja Francova zmaga za Francijo novo fronto in nevarnost za francoske pomorske poti. Da je treba proti omni, ki se norčujejo iz neintervencije, nastopiti odločno, torej odpovedati pogodbo o neintervenciji in podpreti republikance v Španiji. V ta namen se je vršilo zadnje dni po vsej Franciji nešteto manifestacije. In komunistična stranka je celo ponudila podporo vladi pod enim pogojem, da se odpre španska meja.

Toda vlada se ni odločila ne za odpoved neintervencije, ne za imenovanje poslanika pri Francu. To njeno »stališče«, ima svoj vzrok v Londonu. Angleška politika čaka in zato čaka tudi francoska. V španskem problemu kot v drugih evropskih problemih. Ne odpoveduje zavezništva, pa jih tudi ne skuša ojačiti, in ob tem čakajući kmalu ne bo več imela izbire med kontinentalno in imperialno politiko, med odločnostjo in neodločnostjo. Francoski imperij. Francija sama je danes ogrožena. Tako v »kontinentalni« kot v »imperialni« politiki se zadeva ob os Rim - Berlin.

Španska vojna je pokazala, da ima diplomacija osi Rim - Berlin dve prednosti. Prvič zna groziti, zna razljutiti z orožjem. Zaključno glasovanje v francoskem parlamentu bi morda izpadlo malce drugače, če ne bi Mussolini Chamberlainu v Rimu izjavil, da bo na vsako nasprotno intervencijo v Španiji odgovoril s pojačano italijansko. In drugič lahko diplomacija osi Rim-Berlin ohrani svoje zahteve v tajnosti. Francoski »imperialisti« pač ne bi mogli zagovarjati Francu, če bi bile italijanske zahteve znane. Nauk zadnjih let pravi torej, da je za

Baldwin o miru in vojni

ANGLEZI SI ZELE MIRU, AKO PA BODO PRISILJENI V VOJNO, SE BODO BOJEVALI KAKOR SE NIKOLI V ZGODOVINI.

LONDON, 31. januarja. Bivši ministrski predsednik lord Baldwin je včeraj v svojem govoru v Wochesteru izjavil, da so nevarne iluzije, ki jih imajo nekateri državljani v Evropi, da bi namreč angleški narod bil nesposoben, da bi se bojeval na fronti, kakor tudi, da bi se bal vojne. Angleški narod sicer sovraži vojno, ker ve, da bi bil rezultat celo uspešne vojne anarhija in da bi bila civilizacija popolnoma razrušena. Vendar pa izjavlja, da bo v primeru, ako se ne bodo prav vsi potrudili ohraniti mir, prišlo do izbruhov vojne. Ta vojna bo edinstvena v zgodovini, ker bo nastal boj med narodi in med razredi. Preden je odstopil s položaja ministrskega

predsednika, je iskal človeka svojega zaupanja. Našel ga je v osebi sedanjega angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina, kateremu je on nasvetoval, naj skuša premostiti mednarodne težave z osebnimi intervencijami. Nič ne bi bil mogel tega sijajneje izvesti, kakor prav Chamberlain. Ako mu bo to tudi sedaj uspelo, ga bo blagoslovilo vse človeštvo. Svoj govor je zaključil z besedami: »Če se bomo pa kljub temu znašli v vojni, se bomo bojevali s tako odločnostjo, kakor doslej še nikoli v svoji zgodovini. Zato poziva vse, da se javijo v čim večjem številu v prostovoljsko službo narodne obrambe.

Obramba republikancev

NACIONALISTI PRAVIJO, DA JIH OVIRA PRI NAPREDOVANJU V KATALONIJI SLABO VREME, REPUBLIKANCI PA TRDIJO, DA SO JIH ONI ZADRŽALI.

BURGOS, 31. januarja. Avala. Radio Nacional poroča: Tekom včerajšnjega dne so morale nacionalistične čete zaradi slabe vremena opustiti večje operacije. Kljub temu se so razvili na posameznih odsekih ostri boji in spopadi. Posebno hudi so bili spopadi v odseku Puicerde, ki je strateško važen prelaz in je že ves v rokah nacionalistov. Ob obrežju so zasedle nacionalistične čete pristaniško mesto San Vicente de Cevaneras in Castell Tersol.

FIGUERAS, 31. januarja. Republikanci poročajo, da se jim je posrečilo zaustaviti nadaljnje prodiranje nacionalistov na vsej fronti od Matara na obali do Puicerde so Pirenejih. Na nekaterih mestih te fronte so

republikanci celo izboljšali svoje položaje in jih prišli utrjevati. Črta, na kateri stojte sedaj republikanci, je strateško zelo ugodna.

CORDOBA, 31. januarja. Avala. Na ostraadurski fronti je poizkušal republikanski general Miaja pred tednom razbremeniti ofenzivo, ki pa ni uspela. Mednarodna brigada je sicer napredovala, a je bila zopet pregnana v izhodiščne položaje. Na ostraadurski fronti je vest o padcu Barcelone povzročila med republikanci zelo deprimirujoč vtis. Zdi se, da se pričinja tudi na tej fronti razkorj in so se republikanci na nekaterih mestih že pričeli umikati.

Slavje fašistične milice

JUTRI BO ITALIJA PROSLAVILA ŠESTNAJSTO OBLETNICO USTANOVITVE FAŠISTIČNE MILICE Z MUSSOLINJEVIM GOVOROM IN VELIKO PARADO V RIMU

RIM, 31. januarja. Italija bo jutri, 1. februarja, na slovesen način proslavila 16. obletnico ustanovitve fašistične milice. Glavna proslava bo v Rimu, kjer bo korakalo mimo Mussolinija 20.000 miličnikov, na čelu z njihovim poveljnikom, generalom Russom. Ob tej priložnosti bo imel Mussolini tudi govor in bo razdelil 60 odlikovanj. Fašistična milica ima sedaj v aktivni službi 220.000 mož. Doslej so se miličniki udeležili raznih bojev v Afriki in Španiji ter imeli 3000 mrtvih, ranjenih

in je pa bilo 6500. Milica je razdeljena na 14 pokrajinskih poveljstev, 32 skupinskih poveljstev in 132 legij, razen tega pa obstajajo še posebne avtonomne čete. Po zaposlitvi se deli milica na železniško, cestno, pristaniško, poštno, pogozovalno itd. Milica je bila ustanovljena najprej kot oborožena garda fašistične stranke, ko pa je bila pofašistena sploh vsa država z vsem javnim življenjem, je postala milica vez med stranko in vojsko ter nekaka elita vojske sploh.

Žalostni spori v novi CSR

SPOR MED CHUSTOM IN PRAGO ZA RADI GENERALA PRCHALE TER MED UKRAJINCI IN SLOVAKI ZARADI MEJE

PRAGA, 31. januarja. Razni znaki dokazujejo, da vsi spori v CSR še niso poravnani in da čakajo na dokončno rešitev še nekatera važna vprašanja. Tako še vedno ni rešen spor, ki je nastal med Prago in Chustom zaradi imenovanja Čeha generala Prchale za ukrajinskega ministra. Ukrajinci to imenovanje še dalje odklanjajo, osrednja vlada pa pri njem vztraja. Drugo, mnogo težje vprašanje predstavlja spor med Ukrajinci in Slovaki zaradi meje. Karpatska Ukrajina zahteva, da se ji priključi vzhodni del Slovaške, kjer živi po trditvi v Chustu 200 tisoč Ukrajincev, po sedanjem slovaškem štetju pa samo 79.000. Slovaški minister

Sidor je na to zahtevo izjavil, da dnevni, da imajo Ukrajinci na Slovaškem svojega poslanca, svoje sole in svojo škofijo, torej vse, kar potrebujejo, da se tudi na Slovaškem, lahko dobro počutijo. To vprašanje je zato za Slovačke rešeno in ne bodo nikoli dovolili, da bi se spremenila meja med Slovaško in Karpatsko Kraljino. Vsak tak poizkus bi pomenil nezakonito iredentistično akcijo. Tej izjavi usovarja zelo ostro ukrajinsko glasilo »Nova Sloboda«, ki pravi, da za Ukrajino to vprašanje ni rešeno in ne bo, dokler ne bo vse ukrajinsko ozemlje priključeno Karpatski Ukrajini.

SKLICANJE NARODNE SKUPŠČINE
BEOGRAD, 31. januarja. Narodna skupščina je sklicana za petek, 3. februarja, ob 10. uri dopoldne.

NOV POTRES V ČILU
SANTIAGO, 31. januarja. V mestu Čilanu in okolici je nastal nov potres, ki je porušil še ono, kar je od prvega ostalo. Koliko novih žrtev je zahteval, še ni znano.

POKOP V FAŠISTIČNI UNIFORMI.
RIO DE JANEIRO, 31. januarja. Tu je umrl italijanski industrijec grof Rodolfo Crispi, ki je odredil, da ga morajo pokopati v fašistični uniformi. Mussoliniju je zapustil v svobodno razpolago pol milijona lir, še večje vsote pa raznim italijanskim društvom in ustanovam v Braziliji in Italiji.

Sklicanje banovinskega sveta

LJUBLJANA, 31. januarja. Avala. Ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen je sklical za dan 13. februarja ob 10. uri dopoldne sejo banovinskega sveta. Predmet razprav zasedanja bo banovinski proračun za finančno leto 1939/40.

Bonnetova izjava o oboroževanju

LONDON, 31. jan. Z ozirom na predvčerajšnji govor francoskega finančnega ministra Paula Reynauda, ki je pripravil vse potrebno, da se ustvari okvir organizacije, ki naj v primeru potrebe omogoči takojšen prehod iz normalnega v vojno gospodarstvo, je izjavil zunanji minister Bonnet, da se mora francoski narod podvrežiti najstrožji disciplini in da se mora oboroževanje takoj še bolj pospešiti.

ANGLIJA POTREBUJE SAMO ČAS.

LONDON, 31. jan. Na novo namesto Thomasa Inskipa imenovan minister za koordinacijo, lord Chatfield, ki je bil doslej načelnik obrambnega sveta za Indijo, je včeraj na povratku v London v Navem Delitju izjavil, da je čas vse, kar Velika Britanija v trenutnem položaju potrebuje. Danes odleti z letalom v Anglijo.

LONDON, 31. jan. Tajnik za prekomorsko trgovino Mr. A. S. Hudson je z ozirom na pravkaršnje rekonstrukcije vlade ponudil svojo demisijo, ki pa ni bila sprejeta.

REVIZIJA ODNOSA MED ANGLIJO IN RUSIJO?

LONDON, 31. januarja. Avala. V krogi iz bližine angleškega zunanjega ministrstva opozarjajo na dejstvo, da je ostal novi angleški poslanik v Moskvi sir William Speid ob priliki izročitve svojih poverljivih zelo dolgo v razgovoru s sovjetskimi zunanjim komisarjem Litvinovom in tudi Kalininom. Kakor se zatrjuje, namerava Anglija revidirati svoje odnose do sovjetske Rusije na podlagi popolnoma nove proučitve vseh vprašanj, ki obstajajo med obema velisilama.

ANGLEŠKI PROTEST PRI FRANCU

LONDON, 31. jan. Britski diplomatski zastopnik bri buržojski vladi je v imenu svoje vlade vložil oster protest zaradi bombardiranja angleških državljanzov ob priliki njihovega odhoda iz Barcelone, pri čemer jih je bilo nekaj ranjenih, njihova imovina pa poškodovana. Zahteval je tudi odškodnino za pravkar potopljene angleške ladje.

JAPONCI NAPADLI ANGLEŠKO LETALO.

HONGKONG, 31. januarja. Včeraj so japonske vojne ladje obstrlevalale letalo angleške letalske družbe Imperial Airways, ne da bi ga sicer poškodovala. Na klice na pomoč so prispeli angleški rušilci, vendar pa so se Japonci medtem že umaknili.

ZAPLENJENA ANGLEŠKA KRIZARKA

CINGTOV, 31. jan. Pod zaščito britanske krizarke je izplula iz Cingtova angleška trgovinska ladja, ki so jo Japonci zaplenili pod pretezo, da tihotapi orožje na Kitajsko.

VOPEJFU O JAPONSKO-KITAJSKI VOJNI

TOKIO, 31. jan. Kitajski maršal Vupeifu je izjavil, da bo v primeru, ako bo vojna med Kitajsko in Japonsko še dalje trajala, Kitajska popolnoma uničena, pa tudi Japonska bo bistveno oslabiljena. V japonskih merodajnih krogih predlagajo, naj bi se postavil Vupeifu na čelo mirovnega gibanja.

REKONSTRUKCIJA V TOKIJU?

TOKIO, 31. jan. V kratkem je treba pričakovati rekonstrukcijo japonske vlade v cilju uvedbe ostrejšega kurza proti sovjetski Rusiji.

»ČIŠČENJE« NA JAPONSKEM

TOKIO, 31. jan. Na ukaz prosvetnega ministra je bilo odpuščenih 6 znamenitih vseučiliških profesorjev. To je prvi čin čiščenja novega prosvetnega ministra.

POVODNIJ V ANGLIJI.

LONDON, 31. januarja. Dočim so poplave v East Angliji ponehale, pa narašča reka Temza in groze velike poplave grofiji Kent.

Vremenski napoved. Večinoma oblačno, mestoma jasno, brez padavin, temperatura okrog ničle.

Curli, 31. januarja. Devize. Beograd 10, Pariz 11,71, London 20,725, New York 42,625, Milano 23,29, Berlin 177,70, Praga 15,15.

Novice

Radijska oddajna postaja za severno Slovenijo

VMESNI ODDAJNIK OB MEJI NUJNO POTREBEN. — ALI JE AKCIJA ZA RELEJSKO POSTAJA V MARIBORU RES ZASPALA?

Ze večkrat so na merodajnem mestu pokrenili vprašanje postavitve radijske relejske postaje v Mariboru, ki naj bo vmesni oddajnik za ljubljansko postajo in ki, vsaj za enkrat, naj ne bi oddajal lastnega programa, ampak bi prenašal ljubljanski in po možnosti tudi zagrebški in beograjski spored. Pred par leti se je ljubljanska postaja po nalogu iz Beograda že obrnila do mestne občine mariborske, ali in v koliko bi bila voljna prispevati k ureditvi dolgaletne želje obmejne prebivalstva. Ker postaja ne sme stati v osrčju mesta, ker so tu motnje prevelike, ampak vsaj na periferiji, če že ne 10 kilometrov iz mesta, kakor je to na pr. v Domžalah pri Ljubljani, je bila občina takrat pripravljena odstopiti za napravo radijske postaje svoje zemljišče poleg vodovoda ob Tržaški cesti. Kolikor nam je znano, je občina dejala, da bi tudi drugače nekoliko prispevala, samo da se tudi Maribor uvrsti v seznam radijskih postaj v Jugoslaviji. Prišel je že tudi strokovnjak, vseučiliški profesor inž. Osana, v Maribor in si ogledal teren ter se pogajal z merodajnimi mesti. Toda proti pričakovanju je vsa akcija zaspala in se doslej ni premaknila z mrtve točke.

V zvezi s to akcijo se je, privatno seveda, tudi načelo vprašanje, ali je radijski oddajnik v Mariboru sploh potreben. Dejali so, da imamo Gradec s precej močno postajo tako rekoč pred nosom, da se druge močne postaje izborni slišijo in da ljubljanski program ne zadovoljuje poslušalcev. No, kar se tiče poslednjega argumenta, imajo precej prav. Program naše slovenske postaje se mora spreminjati, ker občinstva nikakor ne more popolnoma zadovoljiti. Pa tudi spored ostalih dveh naših oddajnikov, zagrebškega in beograjskega, potrebuje temeljite revizije. Drugačna pa je zadeva z ostalima dvema argumentoma, s katerima operirajo oni, ki se ne ogrevajo za mariborski radio.

Gradec res ni oddaljen od Maribora niti prav 50 kilometrov značne črte in se izvrstno sliši, zlasti ker je tako blizu. Tudi ga nameravajo sedaj povečati, baje na 100 kilovovov atenske energije, vsled česar ga bo poslej še bolje in jasneje slišati. Druge močne postaje se s središče dobrih aparatov dobro sprejemajo, s šibkejšimi in starejšimi pa je deloma, zlasti z baterijskimi. Toda, če se

druge postaje dobro čujejo, s tem še ni rečeno, da našemu prebivalstvu ni treba slišati domače govorice, naših pesmi in naše godbe in da ne potrebuje najnovejših vesti z vsega sveta, podanih v slovenščini.

Kar naše prebivalstvo ob meji najbolj potrebuje, posebno pa v hrbovju, je, da je v stalni zvezi z ostalo državo, da sliši slovensko besedo v radiu in našo milo pesem. Prebivalstvo, v prvi vrsti na deželi, naj posluša predavanja v našem jeziku, predvsem pa v našem duhu. To, kar naš človek sliši v radiu, razen jugoslovanskih postaj seveda, ne odgovarja našemu duhu in nam nikakor ni vedno naklonjeno. Tu se le povečuje vse, kar se dogaja drugod, tako da mora dobiti preprosti človek dojem, da je pri nas vse slabo. Narodno zavest je treba, zlasti pri mladini, ob meji vzgojiti. Poleg šole, dobre knjige in časopisa je v prvi vrsti v to poklicano radio, ta velika pridobitev povojnih let, ki je menda že postala deveta veselisa. Naj se v prejemniku še tako dobro čuje taja postaja, domača govorica to ni in predavanja ne preveva naš narodni duh. Zato je največje važnosti, da se ob meji dobro sliši ljubljanska postaja.

Ljubljana pa leži v tako zvani mrtvi coni. Vmes morajo biti neke velike ležišča rude, ki absorbirajo dober del v Domžalah oddane eterne energije, vsled česar pri nas s slabimi aparati naš domači radio le slabo ali pa sploh ne slišimo. Zvečer Ljubljane tudi z dobrimi prejemniki ne moremo slišati, ker ima finska postaja Viipuri isto valovno dolžino kot naš domači oddajnik. Tu naj se naša država pobriga, da nam mednarodna radijska konvencija dodeli drugo valovno dolžino, morda ono, ki je itak že rezervirana za Jugoslavijo, menda za postajo v Skoplju. Južna Srbija imajo tako isto valovno dolžino kot Beograd, saj bo Skoplje le prenašalo beograjski spored.

Skraini čas je, da se zadeva relejske postaje v Mariboru premakne z mrtve točke in da vendar enkrat dobimo radio, ki je ob naši meji veliko bolj potreben kot v Skoplju, ne glede na to, da bi stala postaja pri nas razmeroma le malo, komaj del zneska, ki ga hoče Beograd pokloniti Južni Srbiji v obliki lastnega oddajnika.

ročil, da njenega rojstva nima zabeleženo v krstni knjigi. Zato ne more dokazati, da se je rodila. Zato se tudi poročiti ne more. Lepa Dafina je vložila proti župnemu uradu tožbo. Izgleda, da bo morala biti ponovno krščena.

Deček kradel v cerkvi, da reši mater

V neki sarajevski cerkvi so redovnice videle, kako kleči pred glavnim oltarjem deček, zatopljen v molitev. Pustile so ga samega v cerkvi. Ko so se redovnice kasneje vrnile, so ugotovile, da sta z oltarja izginila dva srebrna svečniki in zlat kelihov pokrov. Policija je ugotovila, da je dragocenosti ukradel deček, ki je v cerkvi molil. Ko so ga zaslišali je izpovedal, da je 8 let star in da je molil za zdravlje svoje matere, ki je nevarno bolna. V zadregi je vzel svečnike in zlatnik, da je z izkupičkom kupl materialu zdravlja. Ko so za to žalostno dečkovo povest izvedele redovnice, so prosile policijo, naj dečka ne kaznujejo. Dale so mu še celo denarja za zdravlja.

Naš nogometaš se je ustrlel zaradi smrti Sindelara

V Dugi Resi se je ustrlel popularni nogometaš Josip Fučir. Zapustil je poslovno pismo, v katerem je bila tudi slika pokojnega avstrijskega nogometaša Sindelara. Imenovani je nedavno napravil samomor. Njegova smrt je na Fučirina tako vplivala, da je še sam šel v prostovoljno smrt.

15 letna noseča deklica — samomorilka

V Sabcu je te dni izpila 13-letna Milena Stojanović večjo količino očetne kisline, hoteč napraviti samomor. Deklica in pustila na mizi poslovno pismo, v katerem pravi, da gre v smrt zaradi tega, ker je noseča. 13-letna Milena bi morala čez dva meseca postati mati.

50 letni Arnaut ubil svojo 12 letno ženo

V Kosovski Mitrovici se je te dni odigrala krvava družinska drama. 11-letna lepa Gjula ni niti slutila, da jo je kupil za ženo 50-letni bogati kmet Alit Iljazović. Po arnautski stari navadi se ženin in nevesta pred prvo poročno nočjo sploh ne vidita. Tako se je zgodilo tudi Gjuli. Življenje 12-letne deklice s 50-letnim možem je bilo pravi pekel. Zato si je poiskala družbo nekega mladeniča. Za njeno

skriven ljubezen je izvedel tudi stari Alit, ki je iz ljubosumnosti s sekiro ubil svojo 12-letno ženo.

Čudežno ogledalo, ki že 400 let roma po svetu in „zdravi“ bolezni

V Lubardički v rogatičnem okraju hrani kmet Omer Hamzić okroglo kovinsko ogledalo z lesenim ročajem. To ogledalo, ki ga vsi poznajo pod imenom »lubardičko ogledalo«, je staro že 400 let. Ljudje mu pripisujejo čudodelnost. Pravijo, da zdravi najrazličnejše bolezni. Ogledalo, da je treba imeti v hiši kjer je bolnik. Zato roma ta kovinska ploščica iz vasi do vasi, iz hiše v hišo. Ogledalo je bilo že celo na Dunaju in v Rusiji. Zanimivo je, da se še nikoli ni izgubilo. Pravijo, da se izgubiti sploh ne more. Več let niso vedeli, kje je ogledalo, pa se je zopet pojavilo v Lubardičih.

Zgodovina Dalmacije in Dubrovnika

Na Ljudski univerzi v Mariboru je predaval sinoči zagrebški zgodovinar g. dr. Radoš Horvat o zgodovini Dalmacije in Dubrovnika. Uvodoma je g. predavatelj v kratkih, toda ostrih črtah opisal zgodovino Dalmacije in Dubrovnika republike od začetkov, ko so jadranske obale naseljevali neslovanski rodovi, pa preko vse borbe in trenj hrvatskega naroda s Turki, Benečani, Madžari in Avstrijci do leta 1918, ko se je hrvatski narod s svojo lepo in veliko zgodovinsko tradicijo združil s srbskim in slovenskim

eno državo. — Jedro večera pa je tvorilo prikazovanje številnih diapozitivov (okoli 130), ki jih je predavatelj po potrebi z jedrnatimi in vedro besedo tolmačil. Posnetki, ki jih je večino izdelal predavatelj sam, so prikazovali naravne lepote Dalmacije, kulturne, arheološke zanimivosti in zgodovinske spomenike, ki jih je malo kje na svetu nakopičenih toliko, da tako majhnem prostoru kakor v Dalmaciji. Predavatelj je žel za svoje pestro predavanje in predvajanje slik obilo priznanja.

Vinski sejem v Ljutomeru

Vinarska podružnica v Ljutomeru priredi dne 28. februarja vinski sejem in razstavo vin v dvorani g. Zavratnika v Ljutomeru. Tudi letošnji vinski sejem se vrši v običajnem obsegu kot prejšnja leta. Izgleda, da bo dobro založen z dobrimi sortnimi in mešanimi vini, ki bodo en dan pred razstavo ocenjena. — Vabimo vse vinogradnike iz ljubotemskega, gornjeadrškega in štrigovskega okoliša, da razstavijo svoje vino. Vsi, ki bodo vino razstavili, naj to prijavijo do 23. febr. v zvezi po pošiljo do 26. februarja t. l. od vsake vrste po tri buteljke. Prijava in vzorce sprejema pisarna občine Ljutomer. Vabimo tudi kupce in vse zainteresirane, da se osebno prepričajo na vinskem sejmu o dobri kakovosti našega vina. Otvoritev bo ob 9., zaključek pa ob 20. uri.

o. Iz sodne službe. Za višji pripravnik 9. skupine je imenovan Ernest Bolka pri okrajnem sodišču v Celju. Po prpšnji sta premeščena pisarniška uradnika Irena Obadič iz Murske Sobote v Dolno Lendavo ter pisarniški pripravnik Stefan Gorički iz Dolnje Lendave v Mursko Soboto.

o. Ustanovitev Rotary kluba v Kranju. Te dni je bil v Kranju ustanovljen Rotary klub. Ustanovitvi so prisostvovali Rotarijci iz Ljubljane, Maribora in Zagreba. Sodelovala sta tudi predsednik ljubljanskega kluba dr. Adolf Golia in guverner jugoslovanskih Rotary klubov dr. Ivan Slokar. Za predsednika novega Rotary kluba v Kranju je bil izbran kranjski župan Karel Cesen, za tajnika pa dr. inž. Franc Kočever.

o. Nova telegrafska postojanka. Pred dnevi je bila na pošti Mala Nedelja uvedena brzajavna služba za javni promet.

o. Zdravniški razpis ljubljanske bolnišnice. Bolnišnica v Ljubljani razpisuje dve mesti zdravnikov uradniških pripravnikov. Prošnje je vložiti neposredno sanitetnemu oddelku ministrstva socialne politike in narodnega zdravja.

o. Osnutki za kraljev spomenik v Ljubljani so razstavljeni v Jakopičevem paviljonu. Zanimanje za nagradene in nenagradene osnutke je precejšnje.

o. Izseljeniki tečaji v Murski Soboti. Te dni je bil zaključen prvi tečaj za izseljeniške delavce. Tečaja se je udeležilo preko 100 sezonskih delavcev. Pripravljajo še več takih tečajev.

o. Št. III v Slov. gor. Na Svečnico priredi tuk. sadlarska in vrtnarska podružnica svojo pustno zabavo v prostorih gostilne g. Stilgoja. Začetek ob 15. uri.

Vstopnina za osebo 5 din. Zveze z vlaki so zelo ugodne.

c. Celjskega kulturnega društva ustanovni občni zbor bo danes ob 20. v mestni posvetovalnici. Sklicuje ga pripravljali odbor, v katerem so gg. Alojz Mihečič, dr. Pavel Strmšek in Bog. Gerlane, v smislu sklepov odbora Celjskega kulturnega tedna in po pooblastili likvidacijskega odbora CKT.

c. Razsodba v procesu proti Ivanu K. bivšem slugi pri trgovcu Vračiču (preje Tivar) in 13. soobtožencem bo razglašena jutri ob 9.

c. Mesina občina razpisuje prevoz in delno dobavo gramozja za okrog 30 cest v celjski okolici.

c. V bolnišnico je bil prepeljan hipeec Rostohar Anton iz Loke pri Zidanem Mostu; nanj je padla deska in mu zlomila levo roko.

n Žrtve trgovca z belim blagom. Nedavno se je zgledal v hiši 19-letne muslimanke Rasime Suljkičeve v Dobouju pri Banja Luki neznan moški in naročil, naj se lepo dekle zgleda v bližnjem mestu, kjer bo dobila službo. Mesto v službo je Rasima prišla med trgovce z belim blagom, ki so jo prodajali iz rok v roke. — Končno se je mladenki le posrečilo pobegniti se in vrniti domov.

n Samomor 85-letne starke. Najstarejša samomorilka je 85-letna Eva Grčič iz Slavonskega Broda. Staraka je skočila v vodnjak in se ubila.

n Zidarski in tesarski delavci v Petrovgradu se pogajajo z delodajalci za kolektivno pogodbo. Delavci zahtevajo 8 urni delavni čas in povšanje mezd.

n Gradnja moderne klavnice. Novigradska občina bo zgradila veliko moderno klavnico. Stroški so preračunani na milijon dinarjev.

Sanje.

Mihec: »Striček, danes se mi je sanjalo, da si mi podaril ploščo čokolade...!«
Stric: »No, ker si navadno čisto priden in miren, si jo lahko tudi obdržal in jo poješ!«

... in-tote sem ušel v joditnik.

Skofovska konferenca v Zagrebu

Te dni je bila končana konferenca jugoslovanskih skofov v Zagrebu, katere se je udeležili tudi beograjski papeški nuncii. Na konferenci so razpravljali o padanju rojstev v naši državi, o šolskih knjigah, ki vsebujejo čestokrat tudi zgodovinske, znanstvene in verske zablude in o mnogih drugih pretežno verskih vprašanjih.

Damska frizerska obrt zahteva samostojnost

Na nedavnem zborovanju damskih frizerjev v Novem Sadu so frizerke oddložile zahteve odcepitve od splošne brivske stroke. Njihova želja in zahteva je, da se damska frizerska stroka proglasi za samostojno obrt. V ta namen bodo novosadske frizerke stopile v stik s tovarišicami v ostalih krajih naše države, da bodo s skupno akcijo dosegle uresničenje svojih težni. Doslej velja načelo, da sme vsak brivski mojster s frizerskim mojstrskim izpitom izvrševati tudi damsko frizersko stroko. Ni se pa pri tem upoštevala sposobnost in kvalifikacija obrtnikov. Novosadske frizerke so svoje dobro utemeljene zahteve poslane na merodajna mesta.

Ne more dokazati, da se je rodila

V Budincu pri Velezu živi 18-letna Dafina Malinska, ki se pripravila na poroko. Stopila je v župnišče po krstni list. Toda bila je presenečena; ko ji je župnik spo-

Maribor

Obrotniški dom — obrtniški ples

»Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal« Tega pregovora se drže tudi mariborski obrtniki, ki so pričeli akcijo za gradnjo obrtniškega doma v Mariboru. Kljub temu da je obrtniško važno za celotno gospodarstvo in da bo obrtniški dom koristil obrtničnemu stanu, stoji med obojema ob strani. Sami so morali začeti. Odborniki Slovenskega obrtniškega društva so žrtvovali večje vsote iz lastnih žepov in ustvarili podlago za akcijo gradnje novega obrtniškega doma. Vsakoletni obrtniški plesi so namenjeni temu

cilju. Vse, kar ostane, gre v gradbeni sklad obrtniškega doma. V tem znamenju bo tudi jutrišnji obrtniški ples v Narodnem domu. Dosti je bilo žrtev in mnogo dela predno so vse potrebno pripravili. Obiskovalcem obrtniškega plesa so naši vrli obrtniki pripravili mnogo prijetnih presenečenj. Veselje in družabnost sta znani lastnosti slovenskega obrtnika. Ne toliko zaradi njih, zaradi vzvišenega namena poidite na obrtniški ples, ki je namenjen gradnji obrtniškega doma v Mariboru.

Upravičeno in neupravičeno beračenje

Siromaštvo v svoji skrajni obliki prosjaštva potuje s človeškim rodom in je vsesplošen pojav. Razlika je mogoče le ta, da je prosjaštvo ponekod bolj kontrolirano in stisnjeno v kraj, čas in način, da ne povzroča poklicanim preveč slabe krvi in ne kvari dotičnim meslom (državam) ugleda.

Pri nas pa smo v tem oziru zelo liberalni in naravnost širokogrudni. Kader naših »ubogaimenih« je sila raztresen in se vleče od zelo, manj in do nepotrebnih. So vmes taki, ki jim ne manjka drugo kot čul sramu in ponosa. Tako je se nedavno beračil edno običen gospod, ki se je predstavljaval za nesrečnega upokojenca brez

pokojnine, za katero da se zama bori že več let. Baje pa ima ta gospod beač lastno hišo z eno stranko. Ali ni taka propalica vredna najstrožje kazni?

Posebno poglavje pa je prosjaški podmladek, oni bosji, raztrgani in napolnjeni otroci, ki so očito za to »obrti« izučeni, sicer ne vsi, a velika večina. Imajo za to učitelje v starših in drugih »strokovno« temeljito izvežbanih praktikih. Zato se znajo ti malčki odlično beraško kretati, se posluževati učinkovitih vtisov, gesel, laži. Taki učenci postanejo kmalu dobri pomočniki v beraškem poklicu. To so seveda le žrtve, od katerih nimamo pričakovati kaj priida.

Razširitev tezenskega kolodvora

Promet na tezenskem postajališču je vedno večji, kar potrjuje statistika, ki smo jo nedavno objavili. Sedanji obseg postajališča ne odgovarja vedno večjemu prometu. Zato je nujno potrebno, da železniška uprava ta kolodvor poveča. Povečati je treba peron in kolodvorsko čakalnico. Ob tej priliki bo treba urediti tudi razsvetljavo tezenskega postajališča. Sedanja razsvetljava je zelo pomankljiva in celo življenjsko nevarna. Potrebno je več svetilk, ki bodo razsvetlile peron in progo na kolodvoru. Vsekakor je v interesu 140.000 potnikov, ki vsako leto uporabljajo tezensko postajališče, da se navedeni nedostatki čimprej odpravijo.

Sreča v nesreči — zaradi nagle vožnje

Na noben naslov ni bilo toliko resnih opominov kot na vznikle avto- in motornih vozil. Pa je le vse bob ob steno. Po količjak prostih ulicah, a še bolj na prostih okoliških cestah drvijo s tako brzino, ki more postati ob vsaki nesreči smrtonosna za dotičnega voznika ali koga drugega. Taka vožnja bi skoro bila večeraj popoldne terjala

dve žrtvi. Motor z dvema voznikoma se je na ovinku pod Merdvasovo gostilno začel v železno obcestno ograjo s tako silo, da sta se voznika zakotalila na cesto. K redki sreči sta odnesla oba zdravo kožo, dočim se je vozilo močno poškodovalo.

Kdo je utopljenec?

Ob zaključku večerajšnjega lista smo prejel vest, da je nekdo skočil z državnega mostu v Dravo in se utopil. Ugibanje je bilo mnogo, kdo naj bi bil neznan utopljenec. Trdovratno sô se celo širile vesti, da je to neki mariborski zidavnik, kar pa se je izkazalo za neresničeno. Policija je uvela preiskavo, da ugotovi, kdo je samomorilec. Doslej v Mariboru še ni nihče prijavil, da koga pogrešajo. Nekateri očitvidi smrtnega skoka v Dravo pravijo, da je utopljenec neki mladenič s Pobrežja. Ta vest še ni potrjena. Slej ko prej je taina neznanega utopljenca še nepojasnjena.

Slovensko obrtno društvo v Mariboru

Vojaška godba, dirigent: kapetan g. Jiranek
Čisti doček je namenjen v sklad obrtniškega doma.

m. Umrl je višji sodni oficial Franc Koplč. Bil je komaj leto dni v pokopju. Podlegel je operaciji v Zagrebu.

m. Poroka. Poročila sta se narednik 45. pp. Rudolf Rehar in trgovska pomočnica Marica Koschmberger.

m. V cvetu mladosti je preminula ljudsko-solska učenka Jelisa Jakopec. N. p. v. m. l.

m. Pogreb. Včeraj so pokopali na Pobrežju sodnega officiala Josipa Pogrnjaka. Poslovilo so se od njega podpolkovnik v p. Cvrn za Maistrove borbe in višji sodni official Ivan Uršič.

m. Lastnikom voznških izkaznic. Predstojništvo mestne policije v Mariboru poslednjikrat opozarja vse vozače motornih vozil, da je rok za podaljšanje voznških izkaznic le do 28. februarja 1939. Stranke naj se zgledajo v tej zadevi na tukajšnjem predstojništvu med 10. in 12. uro v sobi šest. 17/II in naj prinesejo s seboj voznško izkaznico, banovinski kolek din 100, lastniki voznških izkaznic za motorna kolesa banov. kolek za din 50, nadalje 10 din državni kolek ter 20 din v gotovini. Poklicni vozači, ki so kot taki zaposleni in se preživljajo edino od dohodkov tega poklica ali so v tem svojstvu ostali brez zaposlitve, imajo pravico vložiti prošnjo na bansko upravo potem tega predstojništva prav tako le do 28. februarja t. l., ker se na prošnje, vlozene po tem roku, ne bo oziralo in bodo morali plačati celo takso.

m. Brivnice in česalnice bodo odprte na Svečnico, 2. febr., samo dopoldne.

m. Sokolski film v Mariboru. Prosvetni odbor jugoslovanskega Sokola predvaja po celi državi krasen film iz sokolskega življenja. Te dni se bo ta film predvajal tudi v Grajskem kinu v Mariboru. Prva predstava bo v četrtek dopoldne po znižani cenah. Solske predstave bodo vsak dan v času, ki ga določijo Solska vodstva. Film prikazuje sokolsko taborene na Gorenjskem. Prikazuje tudi prizore, ko je pokoljni kralj obiskal sokolski tabor na Gorenjskem. Upamo, da bo sokolski film žel, kakor drugod, tudi v Mariboru za službeno priznanje. Film nosi naslov »Oko Sokolovo«.

* Koče pri planinskem plesu. Gadje gnezdo, Frdamane polce, Hudi kot, Habakuk, Zadnji nedolžni, Tri zločude, Ravbarske pečl, Pod turnom. Pisana frata in Črno jezero (kavarna). Tri dvorane, tri godbe, tri garderobe.

* Februarska številka »Totoga lista« izide danes proti večeru. Ker je nismo tiskali v milijonski nakladi, bo verjetno kmalu razprodana.

* Jutri zvečer planinski ples.

priredi v sredo, 1. februarja, ob 20 uri v veliki dvorani Narodnega doma

Obrtniški ples

v sklad obrtniškega doma.

* Sedaj je pa končoveljavno in res; da bo jutri zvečer obrtniški ples: V Narodni dom tedaj pojdemo vsi! Velika dvorana bo topla, prijetna, lepo dekorirana s cvetjem in fletna. ter k plesu te vabijo mile oči! Vojaška godba bo pridno igrala zdaj kolo zdaj valček in druge komade v pisani vrsti — miru ne bo dala. A vendar bo tudi prostor za počitek. zatekaš se lahko v skriti kotiček, kjer boš užival najboljši vin po mili volji in drugih dobrin. Zato se odloči: udeležil se bom, da pomagam graditi »Obrtniški dom«.

m. Stenografski krožek. Začetek tečaj reformirane slovenske stenografije v petek 5. febr. ob pol 20. na trgovski akademiji. Interesenti vabljeni.

* Vrhunec predpusta bo tudi tole pri ljubljani, tradicionalna GALA REDUTA ISSK Maribora v vseh prostorih Sokolskega doma na pustni torek, dne 21. februarja. Prepričajte se tudi vi!

* Brez truda milijonar lahko postane, ako nabavite srečko drž. razredne loterije pri VIRU SREČE »Putnik« Maribor. Zrebanje milijonskih dobitkov od 11. februarja do 9. marca. Preizkusite svojo srečo!

* Mariborski plavalni klub obvešča svoje člane, da v sredo, dne 1. februarja, zimski trening v mestnem kopališču odpade. Prihodnji trening v petek, 3. febr. ob običajni uri.

* Od 1. februarja gostovanje hrvatskega operetnega ansambla v Veliki kavarni.

Nočna lekarniška služba: Dvorska lekarna pri Sv. Anehu, Glavni trg 20, tel. 20-05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

Kino

* Grajski kino. Vključno do torka se vam nudi priložnost za film »Havajske melodije«. Bobby Bren.

* Union kino. Do vključno četrta »Poslednji Mohikane«. Prekrasni historični film o borbi med Indijancem in belcem.

* Union kino. Do vključno ponedeljka: »Otok groze«, veliki pustolovski film, poln senzacij in razburljivih dogodivštev.

Mariborsko gledališče

Torek, ob 20.: »Automelody«. Premiera. Red C.

Sreda: Zaprt.

Četrtek, ob 15.: »Matur«. — Ob 20.: »Vse za šalo«.

Svečnica v mariborskem gledališču. Na praznik, 2. febr., bosta dve predstavi. Popoldne se ponovi »Matur«, prvi popoldanska predstava, ki omogoči obisk tega letošnjega dramskega šlagerja tudi okoličanom in vsem, ki se ne morejo udeleževati večernih predstav. — Zvečer pride zopet na oder letošnji domači operetni šlager »Vse za šalo«, ki je že devetkrat napolnil gledališče.

Kultura

Ptujsko gledališko pismo

Uprizoritev Kranjčeve vesele igre »Detektiv Megla« je režiser Žižek v glavnem uravnil v nepriljeno groteskno in karikirano igrjo, s katero je posamezne osebe strnil v celoto, ki se je tega tudi zavedala; v kolikor pa je bila igra realistična, je zrahilana po tisti posnemalni tehniki karikiranja, ki komičnost lahko zavaja kaj hitro v smešnost. Pa tudi Pravnikova se tokrat ni mogla najbolje izvesti kot županova hčerka Tinka; nekaj ji najbrž organ ni dal, ali pa jo je motil način igranja ostalih, kar pa bi skoraj ne mogel biti vzrok, ker je režiser skrbno bedel nad tem. Sigurno bo menda le ovira v delstvu, da imajo igralci še vedno težave v prehodu iz prejšnjega načina igranja v sedanjega, in da jih še prostor brez kulis moti v njih razgibanju, kar pa je psihološko povsem razumljivo. To je bilo vidno n. pr. v začetku I. dejanja pri skupni odobrniki. Splošno pa je režiser popolnoma oživel nekatere osebe, kar je dosegel tudi s tem, ker je nekatere prizore skril, da jih je potem med dejanjem lažje strnil v komične situacije, na katere je vjel in položil tako značilno Kranjčevovo žvečljivo satiro, ki je edino na ta način prišla do vsega razuma. Marsikaj, kar je pisatelj le nakazal ali

ni izdelal — in to je v vseh njegovih delih — je režiser spretno izluščil in približal publiku.

Inscenacija je pripravil brez raznih nepotrebnih odskih rekvizitov, ki gledalca je motilo in odtegnjejo od vsebine ter vsega bistvenega. Kot spreten odski arhitekt je več prostor enostavno izobilkoval in zgradil v preprosto stopnišče s tremi vrtilnimi vrati v sredini, ki so nudile ne samo svobodno scenski razmah v primerni globini, temveč istočasno tudi vso zlivanje menjajočih se komičnih situacij in scen, ki jih je režiser kakor na vrtavko nasukljal tu okrog in jih s temi vrati nekoliko tudi simbolično otežil. To je publiko naravnost suggestivno prižemalo nase kot osrednja os vsega dejanja, in to v nepriljenem in rahlem okviru odmaknjenih zaves, ki scen niso dušile in trgale ali stiskale v oklep kakor bi kulise. Vse je tako svobodno dihlo. Mislim, da je tokrat že marsikdo lažje našel svoj odnos do takega igranja in da ni pogrešal na odru tistih raznih poslikanosti, ki v bistvu nič ne pomenijo, pogled pa le drobijo in dejanje samo krhajo.

V Žižkovi režiji pa je vedno mnogo simboličnih fines, s katerimi rad tudi na

zumaj poudari kako misel, ali kar se mu zdi važno, ali v delu samem premalo jasno izraženo. Zakaj je n. pr. župan Andrej vedno na nekoliko dvignjenem stopnišču? Režiser je pač premišljeno hotel poudariti odnos, razliko in svojevrstno vzvišenost takega župana nad odborniki. Prav tako tudi med odborniki in tajnikom Hlačarjem ter Jernejem, nosilec pisateljeve ideje, ki se v prizoru, ko mu odborniki ponujajo denar, korak za korakom po stopnicah dvigne nad nje, oni pa ostanejo neke spodaj v svojih intrighah, grelih in lažeh. Vso to družbo iz trga, oziroma mesteca, je režiser v originalni in elektni zamisli odel v frak in cylinder ter z masko na obrazu, kar je hotel ostreje poudariti njihov dvojni obraz, dvojno njihovo moralo v političnem in družabnem ozračju, skozi katero se pretipavajo res kot neke maske in s katerih značaj si nikdar nisi na jasem. Pa tudi zunanjo polizanost in tisti tanki lak, zaradi katerega se smatrajo takšni tržani in malomeščanski mogotci vzvišene in imenitnejše, je hotel pokazati — četudi ob prvi priliki ta lak prerad razpoka in se kaj kmalu pokaže obupna praznota.

Igrali so tokrat Močnik, Kovačeva, Wilhelm, Prosnikova, Bezjak, Kovač, Koželj, Fürst in Samec. Igralci od predstave do predstave v večjem ognjem in navdušenjem ne le igrajo, temveč tudi

soustvarjajo. To dejstvo lahko tem poživljivalnim ljudem sčasoma usitvari svoj igralski stil. Novost za Ptuj je bilo tudi direktno poseganje in sodelovanje režiserja pri veseloigri; s predstavljenim igralcem publiku takoj v začetku pred predstavo, se je v njej do neke mere že ustvaril neki odnos do nastopajočih in večje zanimanje za delo samo. Tako nas režiser Žižek vsakokrat z nečim preseneči.

A. Debežak.

k Iz švicarskega slovstva. Švicarsko nemško slovstvo dobiva v zadnjem času poseben pomen, ker je po zlomu Avstrije in krizi ČSR Švica še zadnja država z nemškim prebivalstvom, v kateri literatura ni diržirana in totalizirana, ampak svobodna. Tam edino še deluje svobodni rod nemških pisateljev domačinov in emigrantov iz Nemčije, Avstrije in Suedena. Izmed Švicarjev samih stopa v zadnjem času na zelo vidno mesto mladi Hans Habe. Habe se je uveljavil že z romanom »Drei über die Grenze«, sedaj je pa vzbudil senzacijo z velikim romanom »Eine Zeit bricht zusammen«, v katerem igra glavno vlogo nekdanji veliki finančnik Bosel, znan iz časov inflacije. Roman označuje vsa švicarska kritika kot pomembno umetniško stvaritev in dokument časa. Izšel je v založbi »Editions Union« v Ženevi.

Gospodarstvo

Gospodarsko-komunalna vprašanja Maribora

Že v predzadnji seji mestnega sveta je bila sprejeta petletka, v kateri se imajo vsa važnejša prometna pota v Mariboru usposobiti za naglo naraščajoči promet v duhu časa in tehničnih pridobitev. Dočim se je doslej v tem smislu postopalo brez pravega načrta in so se opravila dela tam, kjer so postala že neodložljiva, se bodo poslej ceste, ulice in trgi modernizirali po natančno določenem načrtu.

Kakor bodo država in banovine modernizirale ceste s sredstvi posebnih fondov, ki bodo ločeni od rednih proračunov, tako bo tudi mestna občina mariborska popravila ceste in trge z dohodki posebnega regulacijskega sklada, ki ima lastne dohodke in se posebej upravlja.

Mestni svet je v zvezi z rednim proračunom na svoji četrtkovni seji potrdil tudi ločeni proračun regulacijskega sklada, ki izkazuje za prihodnje finančno leto 1939-40. vsega skupaj 1.600.000 dinarjev izdatkov in ravno toliko dohodkov. Ta znesek je torej prvi obrok predvidene vsote, ki bo potrebna, da se prometna pota temeljito obnovi.

V novem proračunu so izdatki za gradbeno dela skoraj za milijon dinarjev manjši kot v tekočem finančnem letu. Vzrok je v tem, da so se vsa dela, ki veljajo obnovi mesta, iz tega poglavja izločila in prenesla izvedbo na proračun regulacijskega sklada.

Dohodki regulacijskega sklada se dele na dotacijo mestnega zaklada, na gotove javne davke ter na izvestne najemnine, odškodnine in povračila. Za prihodnje finančno leto je dotirala mestna občina sklad z zneskom 150.000 dinarjev. Razen tega se steka v fond tudi ena četrtina iz izkupička, dobljenega iz prodaje mestnih zemljišč in objektov, kar bo predvidoma vrglo 70.000 dinarjev. Nadalje prejema fond mestne gradbene takse, potem go-

tove denarne kazni, nekaj dohodkov v smislu gradbenega zakona, potem davek za ročno delo (kuluk) in končno kanal-ske priklonine. Vse to bo vrglo 240.000 dinarjev.

Zanimivi so ostali dohodki regulacijskega sklada. Tu je predvsem omeniti povračila Mestnih podjetij za gotove uslužnosti, uporabe itd., ki jih lastni občini plačuje tako, kakor kakemu privatniku. Tako gre odškodnina za prekomerno uporabo mestnih cest po avtobusih, in sicer 150.000 kilometrov na leto po 1 dinar, potem za uporabo javnega sveta za vodovodno napeljava (64 km), za plinsko omrežje (37 km) in za električni kabel (25 km), vse po 4800 dinarjev za tekoči kilometer, in končno priznailina za električni prostovod v dolžini 120 kilometrov po 50 par za meter. To vse vrže 810.000 dinarjev.

V sklad se stekajo tudi dohodki od najema in uporabe javnih mestnih zemljišč v zasebne namene in za izredno uporabo cest in končno povračilo stroškov za napravo in asfaltiranje hodnikov, kar bo predvidoma dalo 270.000 dinarjev. Končno računajo, da pride skladu v dobro še raznih drugih dohodkov in skupnem znesku 60.000 dinarjev.

Regulacijska dela, določena za prihodnje finančno leto, bodo predvidoma stala 1.600.000 dinarjev. Od tega zneska odpadne na izdelavo načrtov 220.580 dinarjev, ostanek pa na materialne izdatke. Redna meritev mesta stane 16.000, regulacija ulic (odkup hiš v Vetrinjski in Stolni ul., obrobki) 220.000, kanalizacija 80.000, nove ulice, tlakovanje itd. pa 842.420 din. Naprava hodnikov od reguliranih cestah in ulicah bo veljala 200.000 dinarjev, ki jo pa bodo lastniki hiš od teh prometnih poti povrnili po režijski ceni.

Sport

Sklepi občnega zbora JNS-a

USTANOVITEV DRUGE LIGE — AMNESTIJA OB 20-LETNICI — POSEBEN ODBOR ZA REORGANIZACIJO

Kljub ponovni intervenciji in izjavi, da govor delegata Milutovca iz Kruševca ne odgovarja mnenju občnega zbora in zveznice uprave, se Zagrebčani in njihovi pristajalci niso hoteli vrniti na občni zbor, ki se je tako ob 11. nadaljeval brez njih. Ustanovljen je bil poseben odbor, ki bo do 15. jul. proučil vse predloge v zvezi z reorganizacijo, nakar bo sklican izredni občni zbor. Z veliko večino glasov je bil sprejet predlog o ustanovitvi druge lige, v kateri bodo sodelovali tudi klubi marib. okrožja. V okviru proslave 20-letnice JNS-a bodo amnestirani vsi

kaznovani funkcionarji, igralci in sodniki. Izmed ostalih predlogov je bil zavrnjen Hajdukovi, ki zahtevata, da se drugemu splitskemu klubu zabrani naziv »Majstor z mora«. Občni zbor je bil zaključen ob pozni uri.

Gradjanski četrti semifinalist

Gradjanski — Hajduk 2:1 (0:1).

Po sporazumu Gradjanskega in Hajdukova se je večer odigral v Zagrebu, preostanek 19 min. četrtfinalne tekme, kjer je moral Hajduk nastopiti z 10 proti 11

igralcem. Odločitev je padla po 5 min. igre, strelec je bil Antoković.

S to zmago se je Gradjanski kvalificiral za finalne. Radi znanega spora je Gradjanski prekinil sportne odnose s Slavijo (S), ki je drugi semifinalist zapadne skupine. Ako odbor zimskega čupa ne bo osvojil precej ultimativne zahteve Gradjanskega, da se odigra semifinale v grupaciji BSK-Slavija in Gradjanski-Jugoslavija, bo Gradjanski odstopil od nadaljnjega tekmovanja.

Državno prvenstvo v klasični kombinaciji

JZSS obvešča vse klube, da je zapadlo na Sijemenu toliko snega, da ne obstaja bojazen, da bi gornje tekmovanje ne bilo izvedljivo 4. in 5. II. Vsi ostali pogoji razpisa ostanejo vnaprej v veljavi. Prijave (z baze poslati do 3. II. SK Maratonu (t. Zalokar), Zagreb, Ilica 36 ali do 20. istega dne oddati vodstvu tekmovanja na Sijemenu.

ZIMSKI SPORT PO SVETU

Anglež Sharp si je v Davosu priporil prvenstvo Evrope v umetnem drsanju s 404,380 točkami. Drugi je Anglež Fred Tommlins, tretji Nemec Faber. Kaspar ni branil naslova.

Norvežan Engnestangen je v hitrostnem drsanju na 1500 m postavil v Davosu nov svetovni rekord z 2:13,8 min. Drugi je Ballangrud z 2:14,9, tretji Staksrud z 2:15,4.

V skakalnih tekmah v Garmisch-Partenkirchenu je zmagal Norvežan H. Myhra z 224,5 točke (84 m in 80 m), drugi je Nemec Bradl z 224,4 točke (84 m in 79

Šah

Nizozemski turnir šestorice

Včeraj smo že poročali, da je naš velmojster Vasa Pirc zmagovalec v turnirju šestorice na Nizozemskem. Obeh prekinjenih partij pa Pirc ni dobil. Proti van den Tolu je dosegel samo remis, dočim je prekinjeno partijo proti Muilwijk dobil po 69. potezi.

Končno stanje turnirja: Pirc 4½, Cortlever 3½, Van den Tol 3, Van Schelting 2, Kok 1 in Muilwijk 0 točk.

V naslednjem prinašamo nadaljevanje prekinjene partije Muilwijk-Pirc:

Bel (Muilwijk): Kg2, La3, Le3 in kmetje a2, c4, e4, f3, g3 in h3.

Črni (Pirc): Kd7, Sd4, Sd8 in kmetje a5, c6, e5, f6, g5 in h4.

Nadaljevanje je poteklo sledeče: 44. Le5, Sd6 45. Lh6, a4 46. a3, c5 47. La5, hxg3 48. Kxg3, Sf4 49. Lb1, Ke7 50. Ld2, Kf7 51. Kf4, Kg6 52. Lxf4, exf4 53. h4, gxf4 54. e5+, f5+ 55. Kxf4, Kf7 56. Ld3, Kg6 57. Lf1, Se6+ 58. Ke3, Kg5 59. Lh3, Sf4 60. Lf1, h3 61. e6, h3 62. e7, Dh1 63. De8, Dg1+ 64. Kd2, Df2+ 65. Le2, Dxe2+ 66. Dxe2, Sxe2 67. Kxe2, Kh4 68. Kd2, Kh3 69. Kd3, Kg2 in beli preda.

m), tretji Norvežan R. Soerensen z 246 točkami (82 m in 73 m) itd.

V mednarodnem turnirju v hokeju na ledu v Garmisch-Partenkirchenu je zmagal Hammarby Stockholm nad SC Riesaersee v finalu 3:1 (1:0, 1:0, 1:1). Na tretjem in četrtem mestu sta praška Sparta in HC Davos.

V klasični kombinaciji v Garmischu je zmagal Nemec Berauer pred Norvežanom Brodahlom s 446,1 proti 438,4 točke.

s. Presenečenje je v francoskem prvenstvu na pokritih igriščih. Mesto pričakovane finala Henkel-Menzel sta prišla v finale Pelizza (Fr.) in Menzel. Henkel je izpadel proti Pelizzi 6:8, 8:10, 3:6. Menzel je v semifinalu premagal Američana Bowdena 9:7, 6:3, 6:2. Glavno presenečenje pa je prinesla zmaga Pelizza nad Menzelom v finalu 6:2, 6:2, 6:1.

s. Svetovni prvak v table tenisu Vana je v londonskem finalu za prvenstvo Anglije doživel senzacionalen poraz proti Bergmanu v petih setih, čeprav je vodil že 2:0. V semifinalu je Vana premagal bivšega svetovnega prvaka Barno 3:1.

s. V zvezdni vožnji v Monte Carlo je zmagal lankoletni zmagovalec E. A. C. Cornelius na DKW, ki je startal v Atenah.

s. Nemčija-Belgija 4:1. V Bruslju je Nemčija pred 60.000 gledalcev zaslužno premagala reprezentanco Belgije, ki je drugič polčas igrala samo z 10 igralci.

s. Birger Ruud je na veliki skakalnici v Oslu skočil 83,74 in 76 m. Rekord na tej skakalnici znaša 94 m.

s. Max Schmeling se bo v juniju srečal v USA s T. Galentoni, kakor poroča Daily News.

Mednarodni šahovski turnir v Moskvi

Položaj v moskovskem turnirju se polagoma jasni. Po nadaljevanju prekinjenih partij se je v vodstvo spet povzpel Lilienthal sam. Reshevski, ki je okrevaj, je porazil Bondarevskega in Bjelavjence, Lilienthal Konstantinopolskega, Goglidze Kana, Razozin Romanovskega, Rabinovič Kana. Remis so končale sledeče partije: Smislov-Lilienthal, Flohr-Leveniš, Keres-Rabinovič, Goglidze-Razozin in Makaganov-Leveniš.

Stanje pred zadnjim kolom: Lilienthal 9 (1), Razozin 8½ (2), Makaganov 8½ (1), Rabinovič 8½, Flohr 8 (4), Smislov 8 (1), Bjelavienec 7½ (2), Kan 7½ (1), Keres 7 (2), Alatorcev in Leveniš 6½ (3), Reshevski 6 (7), Konstantinopolski 6 (3), Goglidze 6 (2), Toluš 5½ (1), Romanovski 5 (2) in Bondarevski 2½ (4).

Szabo — Landau

V Amsterdamu sta mojstra odigrala 3. partijo matcha, ki je bila prekinjena. Landau, ki je imel nekoliko slabšo pozicijo, je vložil v nadaljevanje mnogo truda in rešil remis. Stanje matcha: Szabo 2½, Landau 2½.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Dam jo takoj zapečatiti,« je obljubil uslužbenec.

Razočaran in slabe volje je odšel inspektor iz hotela. Menil je, da bo v Ardeenovi sobi našel vsaj nekaj, morebiti pisma, nekaj, kar bi mu dalo potrebni ključ k vzroku umora.

Ne notesa, ne listin, ne čekovne knjižnice ni bilo pri mrtvem možu. Četudi je prihajala njegova pošta v kako banko, bi tam ne puščal svoje čekovne knjižnice in zapiskov, je premišljal Reynolds. Ali je vse to morda pobral morilec?

Največja uganka, ki bi jo rad Reynolds razrešil, pa je bila osebnost žene, ki je hotela vdreti v sobo št. 257 v hotelu. Ali je vedela za Ardeenovo smrt, ko je prišla? Zdelo se je tako.

Inspektor je krenil proti Ingramovemu gledališču in njegove misli so se bavile z novim okretom zadeve. Ali je bila to ista dama, ki se je skrila za zofa v Ingramovi knjižnici?

Zdajci je vzbudil njegovo pozornost velik napis. To je bil Restaurant Oriental, kjer je Norrington gostil svojo družbo. Tu bi bilo morda mogoče doznati

čas, kdaj je kdo prišel in odšel.

Z nadihom optimizma, ki se je pri njem vedno pojavljal, kadar se je ponudila kakšna nova možnost, je stopil Reynolds v restavracijo. Ob tej dopoldanski uri je bilo v restavraciji samo osebe, ki je pripravljalo mize.

Čez nekaj minut je korakal k nič kaj veseli osebi, ki je izjavila, da je res stegla družbi gospoda Norringtona večerjati ponoči.

»Koliko jih je bilo, obkorej se prišli in obkorej odšli?« je vprašal Reynolds.

»Ako bi mi dali kronsko dražulje, bi vam ne mogel tega povedati, gospod, in tudi nihče drug izmed osebja,« je odgovoril natak. Povejte mi o družbi pri večerji! To je bilo bolj kakor igra skrivalice ali lov. Ljudje so neprestano prihajali in odhajali in gostje od pol ducata drugih miz so begali sem in tja. Natakar se je praskal za ušesom. »Vse, kar vem, je da je gospod Norrington plačal račun — in to je bil prav čeden računček, verjemite — in odšel z vso trumo ljudi okrog pol dvanaestih.«

»In kako je z Norringtonom?« je vpra-

20

šal Reynolds. »Kaj gostitelj je bil gotovo vse tisti čas tukaj?«

Nekaj kakor naznačenje smehljaja je stegnolo usta čemerne natakarkarja.

»Potem ga, gospod, ne poznate preveč. Sem prihaja zelo pogosto, ampak jaz ga nisem nikoli videl mirno sedeti. Če ga nihče ne kliče k telefonu, telefona nima komu sam ali pa teče ven in spet prihitel nazaj s štirimi ali petimi novimi ljudmi. In ti potem odidejo in privede nove — ali pa pridejo sami. To je zmerom tako. Kar imam jaz rad, to je čedna družba pri mizi. Gospod Norrington, ta vzame prostora za pol Londona.«

»Ali ste opazili zlasti dame ali poznate katera izmed njih?«

»Kakih petnajst na pogled, gospod,« je vzdihnil. »Ampak bile so samo tako na skok — prišle so in odšle. Da bi tako rekel. Večinoma so bile igralke. Bila je tukaj gospa Selcottova, to vem zanesljivo. Mislim, da je prišla pozno in je potem odšla šele z gospodom Norringtonom in njegovo družbo. Trdit tega ne morem. In vrtar tudi ne bo več vedel,« je pristavil, »ker je to nov človek in povrh še tepec.«

DEVETO POGLAVJE.

Svežen ključev

Reynolds si je zagotovil dva sedeža

v Ingramovem gledališču za večerno predstav, toda s tem še ni bilo vse storjeno. Na gledališkem sporedu prejšnjega večera ni bilo nobenega od imen, ki so ga zanimala.

Čakale so ga važnejše stvari. Namestnik je overiti gibanje Ingramovih gostov v času večerj pred umorom. To je bilo kajpak delo strokovne rutine.

Dalje je hotel poizvedeti nekaj iz zabnega življenja ljudi, ki so poznali Karla Ardeena in tega niso priznali ali pa ne neradi priznali.

Poskušal je biti pošten in se vmisli v njihov položaj.

Ker je bil sam pošten mož, je bil Reynolds tudi prepričan, da bi ne bil lažar. Bil pa je prav tako prepričan, da bi ne bil povedal več, kakor bi bilo nujno potrebno, že zato, ker se vsi mirni ljudje bojijo neprijetne radovedne javnosti. Ta razlog je najbrže pojasnjeval velik del izogibavosti, ki jo je opazil pri Ingramovih gostih.

Šel je počasi in premišljal o situaciji poedinih gostov. Nagloma je obstal.

Vsi ti ljudje so pokazali nejevoljo prejš, kakor jim je bilo rečeno, da je bil Karel Ardeen umorjen!

(Dalej.)

